

SZÖGEDI SZINHÁZ.

Tótágas.

Szabályos szatirikus bohózat nótákkal és interpellációkkal. Kisgazdákkal szemben merénylet, irodalommal szemben kísérlet. Rendezték a színházban, a parlamentben és a közéleti cirkuszban. Copyright by dr. Tóth Ágost.

DISZELŐADÁS.

Tele ház. Emelkedett hangulat. Ezt a hangulatot a tanyai kirándulás emelte, ahol a kisgazda társadalom nem kimélte a baromfit és a homok levéből is tudományos alapos-sággal merítették. Nagy siker. Szerzőt számtalanszor kihívják, míg csak rá nem teszik a vasat. Már mint a vasajtót. Az urak egymásra néznek, de egyelőre nincs semmi különösebb mondani valójuk. Annál több van a szerzőnek. Több, mint kellene. Egy kisgazda nézője is van a darabnak, de őt az első fölvonás közepén elnyomja a buzgóság. Csak akkor ébred föl, amikor a bakter bezengi az éjfelet.

Dal:

Ki tanyája ez a darab,
Mint a Bodri, egyre harap,
Vagy alusznak, vagy nem hallják,
Holnap möginterpellálják!

(Előadás után a banketten találkozunk.)

ELSŐ FÖLZUDULÁS.

Másnapra virradóra kitör a vihar az ország házában. A kisgazdák vezére az egész tábor villámlása és menydörgése mellett támadja a szerzőt, az egyetemet, a színházat, a főispánt, a polgármestert, a rektort, a direktort, a faktort és a doktort, a Herczeget és a Kozmát, mindenkit, akinek csak valami köze volt ehhez a szentivánéji álmhoz. Klebelsberg, mint a nyárfa áll a földmives elemek viharában, mint a rezgő nyárfa a Berkes bandájának sirvavigadó nótájában. A kulturfőlény mosolya eltűnik, a tótágas árnyéka rávetődik az egész közéletre. Ime egy részlet a nagy fürgetegből, amely a kupola alatti kopogott, mint a júniusi jégverés:

Pocok Bálint (a padot verdesi, magából kikelve): A mi véres verejtékünkkel tartjuk el az ilyen embereket! Mi itt éjjel, nappal, télen, nyáron támogatjuk a magas kormányt, huzzuk a keserves napidijakat, állandóan élénken helyeselünk a miniszternek, levonjuk a konzekvenciákat, beadjuk a derekunkat, szögre akaszljuk a föntartott elveinket és akkor jön egy kaszapakerülő tollforgató, aki nyilvánosan kifiguráz bennünket!

Andris gazda. Hallatlan! Nem fogjuk tűrni! El kell csapni azonnal!

Pocok Bálint (kontrázik). A minisztert kell elcsapni! A főispánnak a fejét kell venni! A polgármestert Kukulyinba áthelyezni!

Andris gazda. Az egyetemet eltörölni a föld színéről! Faiskolákat szaporítani! Kivitel engedélyeket!

Kunapé (fölbredve időszakos álmából). Mi van az a Mészölyvel? Kisüstön kellene megfőzni az ilyen Mészölyöket!

Egy hang (balfenekén). Törkölyt az öregnek!

Mándli Samu. Az a Mészöly Gedeon az előtt bizonyosan Iczig Dávid volt! Hogy meri az ilyen megsérteni a fajtánkat!

Májér gazda. Most hallom, hogy valami kalendáriumot is írt. Talán még a csizót is ő csinálta!

Pocok Bálint. A teheneket is valószínűleg ő rontotta meg!

Dal:

Tótágásra állott a párt,
Szorítsd Kúnó azt a tanárt,
Mig a tanárt szorongatod,
A tárcádat megtarthatod!

ELSŐ MEGNYUGTATÁS.

Még nyílnak a padban vádakra az ajkak, még áll a Tótágas a T. Ház előtt, de a kultura minisztere már olvassa a drága kis levélkét, amelyet a tanár ur megirt és amelyben egyenként és külön-külön bocsánatot kér mindenkitől, akit darabjával megbántott, a naggyérdemű közönségtől és a mélyen tisztelt kritikusoktól, a színházról és az irodalomtól, minisztertől és a rektortól, a főispántól és a

főrendezőtől, a karoktól és a rendektől és legelső sorban a dicsőségesen uralkodó kisgazdátársadalom minden rétegétől, a falu bírájától a falu bolondjáig, ha talán akaratlannul és ártatlanul megsértett volna valakit szatirikus hohózatával. Maradok Szegeden alázatos szolgája.

Pocok Bálint. Ez már döfi! Irgalmazunk és kegyelmezzünk meg veszendő életének!

Mándli Samu. Én nem irgalmazok! Én nem kegyelmezek!

Májér gazda. Egyelőre várakozó álláspontra helyezkedünk. Mindenesetre bevárjuk a fejleményeket. Népgyűlésen tiltakozunk az ilyen törekvések ellen.

Kunapé. Ugy van! Fenének kell az ilyen kultura! (Többször rosszalólag a szájára ütöget.)

Dal:

Szeretnék szántani,
Hat ökröt hajtani,
A kormány kerekét
Kezemben tartani.

NAGYTAKARITÁS.

Mindenki marad a helyén. Az összes kanapékat kidobják. Mindennek a szerző az értelmi szerzője, aki „férfiasan és magyarosan vállalja a felelősséget és visszaszívja a darabot”. Kiderül, hogy a szatirikus bohózatot

senki se olvasta, se az egyetemen, se a városházán, se a színháznál. Mindenki azt hitte, hogy az egy hazafias irredenta propagandadarab, a szerző is azt hitte. A *Tulfehér Ujság* munkatársának bosszuja az egész, aki közben Maró Gergely darabont kalendáriumát is a *Tótágas* írójának számlájára rólta. A főrendiházban is megvédelmezték az egyetemi szerzőt, aki jó magyar ember, az ősei kisgazdák voltak, ő maga mindig tehér volt, különösen akkor fehéredett el, amikor ez az istennyila a siker derült egéből lecsapott rá. Most egy nagy tanulmányon dolgozik, a saját kárán okulva, a magyar szatirikus bohózat fejlődésén Mészölytől Gedeonig és vissza.

Dal:

Káka tövében költ a ruca,
Kákán csomót lel a drusza,
De ahol a humor terem,
Azt a Házat jól ismerem.

EPILOG.

Hir szerint a közel jövőben a Fedák Corporation átírta Mészöly darabját Amerikára és a Magyar Filmalap Mayer János átdolgozásában filmre viszi a *Tótágast*. A szöveget Sokorópátkai Szabó István és Palacsi Dénes írják. Külfölddel szemben propaganda. Kiviteli engedély ügyében Pekár Gyula dönt. Gyalu.

Beszélgetés Somogyi polgármesterrel a külvárosi problémákról, a vízről, az egyetemről és a numerus claususról.

(A *Délmagyarország* munkatársától.) Konvencionális szokás, hogy a lapok ünnepi számaik részére interjút csinálnak főispánnal, polgármesterrel, olykor-olykor nem hatósági pozícióban működő közéleti emberekkel is aktuális kérdésekről. Az az interjú azonban, amely itt következik dr. Somogyi Szilveszter polgármesterrel, nem konvencióból készült. Ennek a városnak sok égető kérdése és problémája van. Sokat beszélnek, lehet, hogy alap nélkül, lehet, hogy alappal, de semmi esetre se árt, ha az ilyen dolgok is tisztázódnak.

Ehhez csatornázás kell, vízvezeték, kövezés és világítás.

A városépítésnek ebbe az egységes programjába bekapcsolható mindaz a követelés, amit a külvárosrészek rendezésével kapcsolatosan felállítottak, tehát a külvárosrészek rendezését sürgető ismert mozgalom is. Legelőször erről a témáról beszélgettünk Somogyi polgármesterrel. Röviden összegezve a követke-

zőket mondotta:

— A külvárosrészek világításának kérdését, úgy látszik, most már rövidesen meg tudjuk oldani. Annak a propozíciónak alapján, amelyet álláspontom elfogadásával a légszuszgyár legutóbb tett,

évenként százezer pengőjébe kerülne a városnak a külvárosrészek világítása.

Ezt az összeget biztosítani tudjuk költségvetéssileg és így azt hiszem, ha kellő előkészítés és letárgyalás után javaslatot terjesztünk a júniusi közgyűlés elé, az meg fogja szavazni a külvárosrészek világítási hálózatának az ismert keretek között való megépítését. Közvetlenül a világítás után

a város egész csatornarendszerét kell majd kiépíteni,

hiszen tudvalevőleg csak a sugárutakon, a körutakon és a nagyköruton belül van ma csatornázás. A június 7-re összehívott szakértékezőlet fogja megállapítani, hogy Szeged milyen rendszer szerint építse ki csatornarendszerét. Lehet, hogy ez a szakértékezőlet a város egész területére kiterjedő egységes hálózat mellett foglal majd állást, de az is lehet, hogy külön csatornarendszere lesz a Belvárosnak, külön hálózatot kap Alsó- és külön Felsőváros. Ennek és még több szakkérdésnek eldöntése, mint már említettem, a szakértékezőletnek a dolga. Az bizonyos, hogy en-

nek a tanácskozásnak eredménye alapján megbízást fogunk adni két-három szakembernek, hogy a tervek készítsék el, amelyek azután a mérnökséghez kerülnek, amely eszközölni fogja a részletes számításokat. Még sok-sok torturán fog átmenni ez a dolog, míg előttünk fehetnek majd a végleges tervek és számítások. A csatornahálózat kiépítése azonban tömörked pénzbe kerül, amire már nincs költségvetési fedezetünk. A munka megcsinálásához szükséges kölcsön amortizációjáról tehát valahogy gondoskodni kell és ezidőszent nem tudom ezt másképp elképzelni, mint

vagy úgy, hogy csatornázási járulékot szedünk, vagy pedig úgy, hogy behozzuk a telekértékadót.

Mindakettő megvan már egyes magyar városokban és ha azt akarják, hogy alkossunk, akkor bizony mi sem tudunk a végtelenségig elzárkózni új bevételi források teremtése elől.

166

FESTÉKEK

kek legolcsóbban
beszerezhetők:

Szilágyi és Szabó festékkereskedésében

Szeged, Dugonics
tér 11. Telefon 107

ugy porban mint olajban
minden színben, bel- és
külföldi lakok és zomán-
cok, összes háztartási cik-